

Turkish Studies Educational Sciences

Volume 14 Issue 2, 2019, p. 41-54
DOI: 10.7827/TurkishStudies.14804
ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Ocak 2019

✓ Accepted/Kabul: Nisan 2019

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Elif AKTAŞ - Dr. Öğr. Üyesi Simel PARLAK – Dr. Merve ZAYİM KURTAY

This article was checked by iThenticate.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMSEL ARAŞTIRMALARI RAPORLAYABİLME YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Aysemin DURAN* – D. Bahar ŞAHİN SARKIN**

ÖZET

Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleyebilmeleri, eleştirebilmeleri, özgün çalışmalar yapabilmeleri mesleki gelişimleri açısından oldukça önemlidir. Bu araştırma ile ilk kez araştırma önerisi yazma ödevi hazırlayan üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırma sürecinde yer alan kaynak tarama ve raporlaştırmadaki bilgi ve beceri düzeylerinin betimlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda; bilimsel araştırma yöntemleri ile kaynak tarama ve rapor yazma dersini almış olan öğrencilerin ders ödevi olarak hazırladıkları araştırma raporları betimsel model kullanılarak incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, lisans programına kayıtlı toplam 22 Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü ve 30 Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubu oluşturulurken uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin araştırma raporları, araştırmacılar tarafından belirlenen kapsamlara göre oluşturulan sınıflama formu dikkate alınarak incelenmiştir. Araştırma raporları analiz edilirken betimsel analiz sürecinden geçilmiştir. Formun geçerliği sağlanırken öğretim üyelerinin görüşü alınmıştır. Formdaki başlıklar doğrultusunda ödevler incelenerek temalar oluşturulmuştur. Temalara göre oluşturulan kategoriler “cinsel istismar, psikolojik uyum, kişisel rehberlik, mesleki rehberlik, eğitsel rehberlik, destek hizmetleri, sosyal medya”dır. Araştırmacıların birbirlerinden bağımsız olarak yaptıkları analiz sonunda güvenilirliğin hesaplanması için kullanılan araştırmacıları arası uyum yüzdesi indeksi .94 bulunarak araştırmanın güvenilirliği yüksek düzeyde sağlanmıştır. Sonuç olarak; raporların büyük çoğunluğunun APA6

* Dr. Öğr. Üyesi, Okan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, E-posta: aysemin.duran@okan.edu.tr

** Dr. Öğr. Üyesi, Okan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, E-posta: bahar.sarkin@okan.edu.tr

standartlarına uygun olarak yazıldığı bulguları elde edilmiştir. Derslerde kuramsal bilgilerden sonra örneklerin verilmesi, öğrencilerin belirledikleri araştırma konuları hakkında her hafta ilgili bölümü yazmaları ve dönem sonunda bir araştırma raporu teslim etmeleri şeklinde yürütülen derslerin olumlu sonuçları olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: bilimsel araştırma, kaynak tarama, raporlama, öğretmen adayı

EXAMINATION OF PRE-SERVICE TEACHERS' PROFICIENCIES IN REPORTING SCIENTIFIC RESEARCHES

ABSTRACT

It is very important for pre-service teachers to analyze and review scientific research and carry out original research for their professional developments. It was aimed to reveal out the level of knowledge and skill of reviewing literature and reporting a research of students who write a research report for the first time in a course. In accordance with this purpose, research reports of students who took the course of "Scientific Research Methods" and "Literature Review and Report Writing" were examined by using descriptive model. 22 Guidance and Psychological Counseling and 30 Early Childhood Education Program students at a foundation university at 2017-2018 school year created the study group of research. Appropriate sampling was used while creating the study group. Research reports of students were examined by the researchers using a classification form. Research reports were analyzed by using descriptive analysis. The validity of the form was obtained from the lecturers. In line with the titles in the form, homeworks were examined and themes were created. The categories created according to themes are "sexual abuse, psychological adjustment, personal guidance, vocational guidance, educational guidance, support services, social media". At the end of the analysis process which was conducted independently by the researchers, percentage of conformity between researchers calculated as %94, so the reliability of research wa interpreted as high. Consequently, the results revealed that most of reports were written in accordance with APA6 standards. It can be considered as positive outcomes of conducting lessons by giving examples after theoretical parts of courses, writing related part of research subjects in every week, and deliver a research proposal to the instructor at the end of term.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

It is an important aspect that pre-service teachers are able to examine, criticize and carry out independent research in their professional development. The general aim of the study is to evaluate the studies carried out in scientific research methods course and the literature review and report writing course and to create a general feedback on pre-service teachers' education in scientific research. For

this purpose, the research reports prepared by students who have taken the course of the literature review and report writing were examined in terms of topic selection, use of different and current sources and suitability of the bibliography to APA6. For the general purpose, the following sub-objectives are determined:

- a) What is the distribution of subject areas in research reports?
- b) Is the number of words in the headings appropriate according to APA?
- c) What is the number, type, and currency of the references in research reports?
- d) How is the appropriateness of the bibliography to report according to APA6?

Method

The method of this research is descriptive model that examine the qualifications of reports in terms of literature review and reporting. In the first step, an analysis framework was established from the descriptive analysis steps. In the second step, it is determined which data will be arranged in the themes. In the third step, the data obtained from the research reports collected in order to reveal the qualifications of the students in the literature review and reporting activities in scientific research process were arranged according to these themes and were defined and interpreted in the last step.

In the 2017-2018 academic year, a total of 52 pre-service teachers are enrolled in the undergraduate program. The appropriate sampling method, which is one of non-random sampling methods, was used in the study group (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010; Turan & Yılmaz, 2013; Yıldırım & Şimşek, 2011).

In the research, research reports which were prepared as an end-of-term homework of the students were examined. The courses include the selection of research subjects, knowledge of the rules of report preparation and application gains. In lessons; “selection of research topic, creation of research question”, “ literature review”, “literature review methods”, “literature summarization and interpretation”, and “reporting of research according to Apa6” topics are taught. The research assignments included in the study were passed through the turnitin plagiarism program and over the 25% plagiarism rate was not accepted. While examining the research reports of the university students in scientific research process in terms of;

- a) selecting research topic
- b) number of words in the title
- c) number of references used
- d) variation of references' type (books, articles, thesis, web page, etc.)
- e) the actuality of the references used (last 10 years, 11-20 years, 21 years and more years)
- f) appropriateness of bibliography to APA6
 - The first letter is written in large (yes-no)
 - The following row after the first row is written withdrawn (yes-no)
 - Alphabetical order (yes-no)

were included. The research reports of students were examined by taking the classification form according to the scopes determined by researchers. The reliability of the study was determined by using the percent of agreement index. In order to determine the interobserver compatibility of coding, the following formula, which was suggested by Miles and Huberman (1994), was used.

$$\text{Reliability} = \frac{\text{Number of consensus}}{\text{Total consensus} + \text{Number of appearances}}$$

According to this formula, the percentage of fit among researchers was found to be ,94. Due to the fact that observation between observers is higher than ,80, it was found appropriate to use the codes generated in the study (İftar & Tekin, 1997; Miles & Huberman, 1994).

Findings

15% of the reports examined within the scope of the study were sexual abuse, 19% psychological adjustment, 21% personal guidance, 6% vocational guidance, 21% educational guidance, 8% support services, 10% written on social media topics. It has been determined that students' interests focus on personal guidance and educational guidance.

It was determined that headings of 96% of the reports were 12 words or less and 4% of them were more than 12 words. Students' reports were found to be highly appropriate according to APA6 standards.

When the bibliography of research reports is examined, it is seen that the percentage of sources used in reports was identified as 19% between 1-5, 56% between 6-10, 17% between 11-15, %4 of 16-20 and %4 21-25. It was observed that more than half of the students benefited from the sources in the 6-10 range.

In research reports, the range of 16% book, 53% article, 12% thesis, 15% web letter, 4% other sources (brochure, lecture notes, etc.) were used. Because of number of references used in each research report was different, the total frequency was calculated to be 480. The students benefited from articles highly when creating their reports.

51% of the references were written in the last 10 years, 32% in 11-20 years, and 6% in 21 and more years ago. 11% of the references in the bibliography are not stated in the year. Since the ratio of references written in the last 10 years is the highest, it has been observed that the students are meticulous in reaching the current sources.

The first letter of references were capitalized in 89% of the references, the first row to the left side and the following line written withdrawn in %40 of references, and in %65 of the references alphabetical order was applied. Students do not comply mostly with the rule that the following line after the first row must be written withdrawn.

Conclusion

When the results of the research are evaluated in terms of general results, it can be said that it has good results to give examples after theoretical information in the courses, for students to write the related

section every week about the research topics they have determined and submit a research report at the end of the semester. According to the findings of the research, it has provided the students to develop their skills based on performance, obtain permanent knowledge, apply what they have learned, develop the skills to gain an understanding of the sources in their fields.

Keywords: scientific research, literature review, reporting, teacher candidate

1.Giriş

Günümüz toplumunda, okulun, ders programlarının, öğretmenlerin ve öğrencilerin tanımları değişmiş, bilgiyi hazır halde almaktan çok daha ötesine geçilerek bilginin öğrenci tarafından yapılandırılması amaç haline gelmiştir. Bilgi çağı veya bilgi toplumu adı verilen bu toplumda, bireylerden beyin güçlerini kullanmaları, etkin şekilde geliştirmeleri, bilgiyi üretmeleri ve dönüştürmeleri beklenmektedir (Çalık & Sezgin, 2005). Halen, geçerli ve güvenilir bilginin elde edildiği en temel kaynak olan okullara ve öğretmenlere bilgi toplumunda daha farklı görevler düşmektedir. Hazır bilgi yerine yapılandırılan ve dönüştürülen bilginin elde edilmesi için araştırma yapabilen bireylere ihtiyaç vardır. Öğretmen, öğrencilerini bilgiyi elde edebilmesi için teşvik edebildiği, yönlendirebildiği, bilgiyi olduğu gibi almak yerine sorgulayarak edindirebildiği, öğrenmeye karşı meraklandığı, problemlerle baş edebilen öğrenciler yetiştirebildiği ölçüde yeterlidir (Erbaş, Karaduman & Yavuz, 2018). Dolayısıyla, öğretmenler öğrencilerinde analitik düşünme, yansıtıcı düşünme, araştırma yapma ve problem çözme becerilerini geliştirmeye odaklanmalıdır. Hızla artan ve değişen bilginin elde edilmesi ve kullanılması için bireylerin öncelikle araştırma yapma becerisini kazanması gereklidir. Tuncer ve Yılmaz (2016), bir probleme yönelik verilerin bilimsel olarak analiz edilmesi ve anlamlandırılmasına yönelik başvurulacak sistem olarak adlandırılan yöntem öz-yeterliliğini, bir araştırmacı için vazgeçilmez bir beceri olarak belirtmişlerdir. Her türlü öğrenmenin ve gelişmenin özü olan araştırma çabaları ile toplumlar sosyo-ekonomik açıdan gelişebilmektedir (Karasar, 2015). Araştırma, “temelde bir arama, öğrenme, bilinmeyenini bilinir yapma, karanlığa ışık tutma sürecidir” (Karasar, 2008:22). Bilimsel anlamda araştırma, “planlı ve sistemli olarak verilerin toplanması, çözümlenmesi, yorumlanarak sonucun raporlaştırılması ile problemlere güvenilir çözümler arama süreci” şeklinde tanımlanmaktadır (Best, 1959; Mouly,1953; Akt: Karasar, 2015:4). Bilimsel araştırma, Balcı (2010) tarafından, hedeflenen amaçlar için izlenen sistematik süreçler yoluyla veri toplama ve verilerin analizi, Ekiz (2003) tarafından da konu hakkında bilimsel bilgi elde etmek için aşamalı, planlı ve bazen de kontrollü olarak yapılan bir çalışma olarak tanımlanmıştır. Bir araştırmanın bilimsel olabilmesi için amaç/ lar doğrultusunda sistemli olarak verilerin toplanması ve çözüme ulaştırılması gereklidir denebilir. Problemin sistemli olarak çözülebilmesi için bazı aşamaların takip edilmesi gerekmektedir. Bu aşamalar; problemin sezilmesi, problemin açıklanması, çözüm önerilerinin getirilmesi, araştırma desenine karar verilmesi, verilerin toplanması ve analizi, bulgular sunma ve yorumlama olarak ifade edilmiştir (Bailey, 1987; Cohen & Manion, 1988; Mason & Bramble, 1978, Akt: Büyüköztürk vd., 2008). Karasar (2015)’e göre araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin raporlaştırılarak paylaşılması gerekmektedir. Böylece, bilginin geçerliği kontrol edilerek bilgi birikimi sağlanmış olacaktır. Bu sürecin sağlıklı ve verimli şekilde yürütülebilmesi için araştırma eğitimine ihtiyaç vardır. Araştırma eğitimi, araştırma yöntem ve teknikleri, ölçme ve istatistik eğitiminden oluşmaktadır (Karasar, 2015). Araştırma süreci gerçekleştirilirken ve sonuçlandırıldığında tüm bilgilerin yazılı dökümü olan araştırma raporu hazırlanmalıdır.

Bir ülkenin gelişmiş ülke statüsünde olabilmesi için gerekli olan temel unsurlardan biri toplumun gereksinimlerini karşılayan bir eğitim sistemine sahip olmalarıdır (Kara, Demir, Arcagök &

Şahin, 2018). Öğretmen yetiştirme programlarında 2006-2007 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilen yeniden yapılandırma süreci ile programlara “Genel Kültür dersleri” başlığı altında Bilim Tarihi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Etkili İletişim, Felsefeye Giriş, Türk Eğitim Tarihi gibi dersler eklenmiştir. Bu derslerden Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersinde bilimsel araştırma süreci öğrencilere tanıtılarak araştırma eğitimi verilmeye çalışılmaktadır. Bu ders kapsamında öğrencilerden bir konuyla ilgili kaynakları taramaları, konu hakkında araştırma yapmaları ve sonucunda bilimsel bir rapor sunmaları beklenmektedir. Kaynak tarama sürecinin nasıl yapılması gerektiğine dair görüşler; kütüphane kaynaklarını kullanma, not alma ve rapor haline getirebilme, kaynakça düzenleme, alıntı ve dipnot yazabilme, kaynaklardan edindiği bilgiyi sınıfta kullanabilme, soyut kavramlar arasında ilişki kurabilme şeklinde ifade edilmiştir (Binbaşıoğlu, 1982; Coon, 1982; Demirtaş, 1989; Garret, 1963;). Bir araştırmanın raporunu diğer raporlardan ayıran bazı özellikler bulunmaktadır. Araştırma raporunun bilimsel özelliklere sahip olması; başlık, özet, giriş, yöntem, bulgular, tartışma, sonuç ve öneriler ile kaynakça bölümlerini içeriğinde bulundurması gereklidir (Siyez, 2016). Bir araştırmanın rapor haline getirilme sürecinin öğrenciye kazandırılmasına ilişkin olarak da Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğretim programına Kaynak Tarama ve Rapor Yazma dersi eklenmiştir (YÖK, 2010). Derslerin programlara eklenmesinden sonra etkililiğinin belirlenmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Öğrencilerde bilimsel araştırma yapabilme becerisinin ne kadar geliştiğine dair yapılan bu araştırmalarda farklı sonuçlara rastlanmıştır. Eğitim sistemimizde bilimsel araştırma kültürünün yeterince gelişmediği, bilimsel bilgiye ulaşma yolunun medya ile sınırlı kaldığı; öğretmen adaylarının bilimsel araştırma makalelerinin taşıması gereken özellikleri değerlendirme yeterliği açısından makalenin problem durumu, yöntem, bulgulara ve sonuç/önerilere yönelik boyutlardaki yeterliklerin, araştırmanın yazım kurallarına uygunluğu gibi biçimselliği ile ilgili boyutlardaki yeterliklerine göre zayıf kaldığı; öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yapmayı gereksiz buldukları ve tam olarak anlayamadığı (İpek, Tekbıyık & Ursavaş, 2010; Küçüköğlü, Taşgın & Çelik, 2013; Taşdemir & Taşdemir, 2011) şeklindeki araştırma bulguları ile birlikte; öğretmen adaylarının bilimsel araştırmalara dönük tutumlarının yüksek düzeyde olduğu, bilimsel araştırmaya dönük tutumun akademik başarı, cinsiyet, bölüm değişkenlerine göre farklılaşmadığı gibi bulgular da yer almaktadır (Korkmaz, Şahin & Yeşil, 2011; Konokman, Tanrıseven & Karasolak, 2013; Kurt, İzmirli, Fırat & İzmirli, 2011). Kaynak tarama ve rapor yazma dersi ile ilgili yapılan çalışmalar ise yok denecek kadar azdır. Yükseköğretim düzeyinde yapılan iki çalışma incelendiğinde, yansıtıcı düşünme becerisi etkinliklerinin ve araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımlarının üniversite öğrencilerinin kaynak tarama ve rapor yazma dersine ilişkin görüşlerini nasıl etkilediğine bakıldığı görülmüştür (Kozan, 2007; Izgar, 2017). Kozan (2007) tarafından yapılan çalışmada, öğretmen adaylarının kaynak tarama ve rapor yazma dersindeki etkinliklere ilişkin olarak yansıtıcı düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Izgar (2017) tarafından yapılan çalışmada ise “Kaynak Tarama ve Rapor Yazma” dersi için tasarlanan araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımına ilişkin olarak öğrencilerin çoğunlukla olumlu görüşe sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde, konuların daha çok öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının düzeyi, bu tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı şeklinde ve az da olsa öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleme yeterlikleri hakkında olduğu görülmüştür (Ersoy & İncebacak, 2016; İlhan, Çelik & Aslan, 2016; Korkmaz, Şahin & Yeşil, 2011; Konokman, Tanrıseven & Karasolak, 2013; Kurt, İzmirli, Fırat & İzmirli, 2011; Polat, 2014; Taşdemir & Taşdemir, 2011; Yenilmez & Ata, 2010). İlk kez makale yazma ödevi hazırlayan üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırma sürecinde yer alan kaynak tarama ve raporlaştırmadaki bilgi ve beceri düzeylerinin betimlenmesi ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleyebilme, eleştirebilme ve bağımsız araştırma yürütebilmeleri mesleki gelişimlerinde önemli bir boyuttur. Araştırmanın genel amacı bilimsel araştırma yöntemleri dersi ile kaynak tarama ve rapor yazma dersinde yapılan çalışmaların değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda bilimsel araştırma yöntemleri ile kaynak tarama ve rapor yazma dersini almakta olan öğrencilerin ders ödevi olarak hazırladıkları araştırma raporları; konu seçimi, farklı ve güncel kaynak

kullanımı ve kaynakçanın APA6'ya uygunluğu boyutlarında incelenmiştir. Genel amaca uygun olarak şu alt amaçlar belirlenmiştir: Üniversite öğrencilerinin oluşturduğu araştırma raporlarının;

- a) konu alanları dağılımı nasıldır?
- b) başlıklarının kelime sayısı Apa6'ya göre uygun mudur?
- c) kaynakçaları incelendiğinde kaynakların sayısı, türü, güncelliği nasıldır?
- d) kaynakçalarının Apa6'ya göre raporlaştırmaya uygunluğu nasıldır?

2.Yöntem

Araştırma, üniversite öğrencilerinin, bilimsel araştırma sürecinde hazırladıkları ödevlerinin kaynak tarama ve raporlaştırma bağlamındaki bilgi ve beceri düzeyleri incelendiğinden bir betimleme çalışmasıdır. Konunun var olduğu hali ile araştırılarak değişkenler arasındaki ilişkinin değiştirilmeden yansıtılması, “ne” olduğunun açıklanması betimsel modeli oluşturmaktadır (Kaptan, 1998; Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu çalışmada ilk adımda betimsel analiz basamaklarından analiz çerçevesi oluşturulmuştur. İkinci adımda verilerin hangi temalar altında düzenleneceği belirlenmiştir. Üçüncü adımda öğrencilerin bilimsel araştırma sürecinde yer alan kaynak tarama ve raporlaştırmadaki yeterliliklerini ortaya koymak amacıyla toplanan araştırma raporlarından elde edilen veriler bu temalara göre düzenlenmiş ve son adımda tanımlanarak yorumlanmıştır.

2.1 Çalışma Grubu

Bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde 2017-2018 eğitim öğretim yılında lisans programına kayıtlı toplam 22 Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü ile 30 Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü öğrencileri çalışma grubunu oluşturmaktadır. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğretmen adayları bilimsel araştırma ve raporlama kurallarını farklı derslerde öğrenmektedirler. Rehberlik ve psikolojik danışma bölümü öğrencileri 1. sınıfta kaynak tarama ve rapor hazırlama dersi, okul öncesi öğretmenliği bölümü öğrencileri ise 3. sınıfta bilimsel araştırma yöntemleri dersi olarak bilimsel araştırmaları inceleme ve raporlama yeterliklerine ulaşmaktadırlar. Çalışma grubu oluşturulurken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden olan uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Uygun örneklemede, ihtiyaç duyulan genişlikteki bir grup belirlenene kadar en ulaşılabilir olan cevaplayıcılardan başlamak üzere örneklem oluşturulur (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010; Turan & Yılmaz, 2013; Yıldırım & Şimşek, 2011). İlgili iki dersi almakta olan öğrencilerin araştırmaya dahil edilmesinin sebebi; derslerin ilk üç haftasının kuramsal, diğer haftalarının kuramsal ve uygulamaya yönelik eşzamanlı işlenmesi ve dönem sonu ödevi olarak özgün bir ürün sunmalarıdır.

2.2 Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri ile kaynak tarama ve rapor yazma derslerinde dönem sonu ödevi olarak hazırladıkları araştırma raporları incelenmiştir. Dersler öğrencilerin araştırma konusu seçme, rapor hazırlama kurallarını bilme ve uygulama kazanımlarını kapsamaktadır. Derslerde; “araştırma konusunun seçilmesi, sorusunun oluşturulması”, “literatür tarama”, “literatür tarama yöntemleri”, “literatür değerlendirmesi”, “literatür özetlenmesi ve yorumlanması”, “araştırmanın Apa6'ya göre raporlaştırılması” ana başlıkları ele alınmıştır. Konular örnekler ve örnek olaylar eşliğinde dersin yürütücü öğretim üyesi tarafından sunulmuş, eşzamanlı olarak öğrencilerden her hafta ilgili konuda uygulama yaparak araştırma ödevlerinin ilgili bölümünü raporlaştırmaları beklenmiştir. Konuların somutlaştırılması amacıyla derslerde, alanyazından yanlış ve doğru alıntı cümlelere yer verilerek örneklendirmeler yapılmıştır. Öğrencilerin uygulamaları sınıfta tartışılmış, öğrencilere dönütler sağlanmıştır. Öğrenciler derslerde kuramsal bilgiyi öğrenmişler, ders dışında özgün araştırmalarını yürütmüşler ve dönem sonunda araştırma raporlarını dersin öğretim üyesine teslim etmişlerdir. Araştırmaya dahil edilen araştırma ödevleri turnitin intihal programından

geçirilmiş ve %25 intihal oranını geçenler kabul edilmemiştir. Üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırma sürecinde oluşturdukları araştırma raporları incelenirken;

- ✓ konu seçimi
- ✓ başlığın kelime sayısı
- ✓ kullanılan kaynak sayısı
- ✓ kullanılan kaynak türü dağılımı (kitap, makale, tez, web sayfası vb.)
- ✓ kullanılan kaynakların güncelliği (son 10 yıl, 11-20 yıl, 21 ve daha fazla yıl)
- ✓ kaynakçanın Apa6'ya uygunluğu (hangi kriterler açısından incelendiği aşağıda belirtilmiştir)
 - İlk harf büyük olarak yazılmıştır (evet- hayır)
 - İlk satır sola devamı olan ikinci satır girintili olarak yazılmıştır (evet- hayır)
 - Alfabetik sıra izlenmiştir (evet-hayır)

başlıklarında kapsam oluşturulmuştur. Öğrencilerin araştırma raporları, araştırmacılar tarafından belirlenen kapsamlara göre oluşturulan sınıflama formu dikkate alınarak incelenmiştir. Sınıflama formu, öğrencilerin kuramsal ve uygulamalı olarak aldıkları derslerin ürünleri olan raporların, değerlendiriciler arasındaki değerlendirme farklılıklarını mümkün olduğunca hatalardan arınık olarak değerlendirilmesini sağlamıştır.

2.3 Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın verilerini çalışma grubuna dahil olan öğrencilerin araştırma ödevleri oluşturmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde araştırmada elde edilen bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunulması amaçlanmıştır. Betimsel analizde verilerin düzenlenmesi dört aşamadan oluşur:1)analiz çerçevesinin belirlenmesi 2)çerçeveye göre verilerin işlenmesi 3)bulguların tanımlanması 4)bulguların yorumlanmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Ödevlerin belirli konu alanlarına göre incelenmesinde Ozan & Köse (2014) ile Seçer, Ay, Ozan & Yılmaz (2014) tarafından yapılan çalışmalardan yararlanılmış ve araştırmacılar tarafından oluşturulan sınıflama formu kullanılmıştır. Oluşturulan forma ilişkin alandaki öğretim üyelerinin görüşleri de alınarak kapsam geçerliği saplanmıştır. Formdaki başlıklar doğrultusunda ödevler incelenmiş ve temalar oluşturulmuştur. Temalara göre belirlenen kategoriler ise “cinsel istismar, psikolojik uyum, kişisel rehberlik, mesleki rehberlik, eğitsel rehberlik, destek hizmetleri ve sosyal medya”dır. Kategoriler oluşturulurken farklı iki bölüm öğrencilerinin seçtikleri araştırma konuları ortak bir havuzda değerlendirilmeye çalışılmıştır. Temalara göre elde edilen veriler başlıklar altında birleştirilerek frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Araştırmacılar birbirlerinden etkilenme durumuna karşın bu işlemleri birbirlerinden bağımsız olarak yapmışlardır. Daha sonra bir araya gelen araştırmacılar, belli başlıklar altında değerlendirdikleri görüşleri üzerinde tartışarak uzlaşmışlardır. Betimsel analizin güvenilirliği; kategorilerin yorumlanmasının araştırmacıdan araştırmacıya veya iki farklı zamanda tekrarlandığında değişmediği takdirde sağlanabilmektedir. Araştırmanın güvenilirliği araştırmacılar arası uyum yüzdesi (percent of agreement) indeksi kullanılarak belirlenmiştir. Kodlamaların gözlemciler arası uyumunu belirlemek için Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen aşağıdaki formül kullanılmıştır.

$$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş birliği sayısı}}{\text{Toplam görüş birliği} + \text{Görüş ayrılığı sayısı}}$$

Bu formüle göre, araştırmacılar arasındaki uyum yüzdesi oranı .94 olarak bulunmuştur. Gözlemler arası uyumun .80'den yüksek olması nedeniyle araştırmada oluşturulan kodlamaların kullanılması uygun bulunmuştur (İftar & Tekin, 1997; Miles & Huberman, 1994).

3.Bulgular

Üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemleri ile kaynak tarama ve rapor yazma derslerinde dönem sonu ödevi olarak hazırladıkları raporlar araştırmanın amacı doğrultusunda incelenmiştir. Araştırma raporlarının konu alanına ilişkin oluşturulan kategorilere ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırma raporlarının konu alanına göre dağılımı

Kategori		%
Cinsel istismar	8	15
Psikolojik uyum	10	19
Kişisel rehberlik	11	21
Mesleki rehberlik	3	6
Eğitsel rehberlik	11	21
Destek hizmetleri	4	8
Sosyal medya	5	10
Toplam	52	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırma kapsamında incelenen raporların %15’i “cinsel istismar”, %19’u “psikolojik uyum”, %21’i “kişisel rehberlik”, %6’sı mesleki rehberlik, %21’i eğitsel rehberlik, %8’i destek hizmetleri, %10’u “sosyal medya” konularında yazılmıştır. Öğrencilerin ilgilerinin kişisel rehberlik ve eğitsel rehberlik konularına yoğunlaştığı belirlenmiştir.

Makalenin ana fikrinin özetlendiği başlığın Apa6’ya göre en fazla 10-12 kelime olması gerekmektedir. Araştırma raporlarının başlıkları kelime sayısına göre incelenmiş ve bu kategoriye ait frekans ve yüzde değerlerine Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma raporlarının başlıklarının kelime sayısı

Kategori	f	%
12 kelimedenden fazla	2	4
12 kelime ve daha altı	50	96
Toplam	52	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırma kapsamında incelenen raporların %96’sının başlıklarının kelime sayısı 12 kelime ve daha altı olan, %4’ünün ise 12 kelimedenden daha fazla olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin raporlarının bu kategoride yüksek oranla Apa6 standartlarına uygun olduğu belirlenmiştir.

Öğrenciler araştırma raporlarını oluştururken araştırdıkları konu ile ilgili farklı kaynak türlerinden farklı düzeylerde yararlanmışlardır. Yararlanılan kaynak sayısı kategorisine ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Araştırma raporlarında kullanılan kaynak sayısı

Kategori	f	%
1-5 arası	10	19
6-10 arası	29	56
11-15 arası	9	17
16-20 arası	2	4
21-25 arası	2	4
Toplam	52	100

Tablo 3'e göre araştırma raporlarının kaynakçaları incelendiğinde %19'unda 1-5 arası, %56'sında 6-10 arası, %17'sinde 11-15 arası, %4'ünde 16-20 arası, %4'ünde 21-25 arası kaynaklara ulaşıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlasının 6-10 aralığında kaynaktan yararlandığı görülmüştür.

Araştırmacı, araştırma konusuna yanıt oluşturabilecek alanyazın taraması yaparken farklı kaynak türleri ile karşılaşmaktadır. Tablo 4'te öğrencilerin raporlarında kullandıkları kaynak türü kategorisine ait frekans ve yüzde değerleri verilmiştir.

Tablo 4. Araştırma raporlarında kullanılan kaynakların türü

Kategori	f	%
Kitap	78	16
Makale	254	53
Tez	59	12
Web yazısı	69	15
Diğer	20	4
Toplam	480	100

Tablo 4 incelendiğinde araştırma raporlarında %16 kitap, %53 makale, %12 tez, %15 web yazısı, %4 diğer kaynak (broşür, ders notları, vb...) türlerinden yararlanılmıştır. Her araştırma raporunda kullanılan kaynak sayısı farklı olduğu için toplam frekans 480 olarak hesaplanmıştır. Öğrenciler, raporlarını oluştururken yüksek oranda makalelerden yararlanmışlardır.

Araştırma yapılan konu ile ilgili bilgilerin güncelliği son derece önemlidir. Bilgilerin doğru olarak yorumlanması kaynağın yazım tarihiyle de ilişkilidir. Tablo 5'te araştırma raporlarında kullanılan kaynakların güncelliği kategorisine ait frekans ve yüzde değerleri verilmiştir.

Tablo 5. Araştırma raporlarında kullanılan kaynakların güncelliği

Kategori	f	%
Son 10 yıl	246	51
11-20 yıl	152	32
21 ve üstü	29	6
Belirtilmemiş	53	11
Toplam	480	100

Tablo 5 incelendiğinde kaynakların %51'i son 10 yılda, %32'si 11-20 yıl, %6'sı 21 ve üstü yıl önce yazılmıştır. Kaynakçada yer alan kaynakların %11 de ise yıl belirtilmemiştir. Son 10 yılda yazılan kaynakların oranı en yüksek olduğundan öğrencilerin güncel kaynaklara ulaşmada titiz davrandığı görülmüştür.

Araştırmanın yazımı aşamasında ilgili kaynakların, okuyucu tarafından değerlendirilmesi için kaynakça bölümünde detaylı olarak verilmesi gerekmektedir. Araştırma raporlarında yer alan kaynakçaların Apa6'ya uygunluğu kategorisine ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Araştırma raporlarında kaynakçanın Apa6'ya uygunluğu

Kategori	f	%	Toplam
	Evet/hayır	Evet/hayır	f/%
İlk harf büyük olarak yazılmıştır.	46/6	89/11	52 / 100
İlk satır sola, devamı olan ikinci satır girintili olarak yazılmıştır.	21/31	40/60	52 / 100
Alfabetik sıra izlenmiştir.	34/18	65/35	52 / 100

Tablo 6'ya göre incelenen 52 kaynakçanın %89'unda kaynakların ilk harfleri büyük, %40'nda ilk satır sola, takip eden ikinci satır girintili olarak yazılmış ve %65'inde alfabetik sıra izlenmiştir. Öğrenciler en çok; aynı kaynağın ilk satırın devamı olan ikinci satırın girintili olarak yazılması kuralına uymamışlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında bilimsel araştırma yöntemleri ve kaynak tarama ve rapor yazma derslerini almış olan öğrencilerin ders ödevi olarak hazırladıkları araştırma raporları; konu dağılımı, farklı ve güncel kaynak kullanımı ve kaynakçalarının APA6'ya uygunluğu boyutlarında betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında; öğrencilerin daha çok kişisel ve eğitsel rehberlik alanındaki konulara ilgi duydukları görülmüştür. Toplam 52 öğrenciden on biri (%21) kişisel rehberlik, on biri (%21) de eğitsel rehberlik kapsamında değerlendirilebilecek bir konu araştırma eğilimindedir. En az ilgi duyulan konu ise üç (%6) öğrencinin seçimi ile mesleki rehberlik alanı olmuştur. Bu bulgu Seçer, Ay, Ozan ve Yılmaz (2014) tarafından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında 250 makalenin konu alanına göre içerik analizinin yapıldığı çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir. Araştırma, Güven ve Aslan (2018) tarafından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında yayımlanan 441 makalenin en fazla kişisel rehberlik ve eğitsel rehberlik, en az ise mesleki rehberlik konu alanlarında çalışıldığı bulgusu ile de benzerdir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin daha çok bu konulara ilgili oldukları sonucuna ulaşılabilir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin kaynak olarak en fazla makalelerden yararlandıkları dolayısıyla bu konu alanlarında okuma yaptıkları göz önünde bulundurulursa, beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Eğitim ve psikoloji alanındaki dergilerin büyük çoğunluğu makalelerin Amerikan Psikologlar Derneği'nin (APA) sunduğu yazım kurallarına göre yazılması gerekliliğini belirtmiştir (Klinger, Scanlon & Pressley, 2005). Öğrenciler lisans öğrenimleri boyunca APA kurallarını ve ölçütlerini farklı derslerde tekrar etmekte aynı zamanda hazırladıkları ödev raporları ile de pekiştirmektedirler. Makalenin ana fikrinin verildiği kısım olan başlığın APA6 standartlarına uygun olarak yazılıp yazılmadığına dair olan bulgular incelendiğinde, 52 çalışmanın 50'sinde (f=%96) öğrencilerin standartlara uygun olarak başlık yazdıkları görülmüştür. Bu bulgu, Taşdemir ve Taşdemir (2011)'in yapmış oldukları çalışmanın bulgularıyla da benzerdir. Üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırmaları inceleme yeterliklerinin belirlendiği çalışmada, öğrenciler inceledikleri çalışmalarda başlıktaki kelime sayısının uygunluğunu %91,6 oranında bulmuşlardır. İki çalışmanın ortak bulgusu ise öğrencilerin başlıktaki kelime sayısının uygun olmasına dikkat ettikleri şeklinde ifade edilebilir.

Öğrencilerin raporlarında kullanılan kaynakların sayısının ne kadar olduğuna dair olan kategoride ise öğrencilerin yarıdan fazlasının (%56, f=29) 6-10 arasında değişen sayıda kaynaktan yararlandığı bulunmuştur. Bir araştırmanın kapsamlı ve nitelikli olabilmesi için mümkün olduğunca fazla kaynaktan yararlanılması gerekmektedir. Elde edilen bulguya göre, öğrencilerin az sayıda

kaynak kullanmış olmaları, tasarladıkları araştırmaları uygulama aşamasına geçirmedikleri için fazla önemsememiş olmaları şeklinde yorumlanabilir.

Raporların değerlendirilmesinde belirlenen kriterlerden biri olan kaynak türüne göre, öğrencilerin daha çok makale (%53, f=254) türündeki kaynaklardan yararlandıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Öğrenciler raporlarını hazırlarken en az sözlü sunum, poster, gazete vb. diğer kaynaklardan yararlanmışlardır. Açık erişim arşivlerinin yaygınlaşması, araştırmacıların yayınlarını elektronik ortamda sunmalarına dolayısıyla da elektronik yayınlara yapılan atıfların sayısının artmasına neden olmuştur.

Kullandıkları kaynakların güncelliği ile ilgili olan kategoride ise öğrencilerin yarısına yakını (%51, f=246) son 10 yıla ait olan kaynaklardan yararlanmışlardır. Bir çalışmanın sonuçlarının güvenilir ve geçerli olması için güncel kaynaklara yer verilmesi önemlidir. Bu bağlamda; öğrencilerin güncel kaynakların önemini kavradıkları düşünülebilir. Son kategori olan kaynakça yazımında APA6 stiline uygunluk boyutuna bakıldığında, öğrencilerin genel olarak APA6 kurallarına uygun olarak kaynakça hazırladıkları söylenebilir. Kaynağın ilk harfinin büyük yazılması (%89, f=46) ile kaynakların alfabetik olarak yazılması (%65, f=34) öğrencilerin en çok dikkat ettiği kural olurken; ilk satır sola devam eden satırın girintili olarak yazılması (%40, f=21) kuralı ise en az dikkat edilen kural olmuştur. Bu bulgu, Taşdemir ve Taşdemir (2011)'in çalışması ile benzer bir bulgudur. Çalışmalarında, öğrencilerin bilimsel araştırmaları inceleme yeterliklerinin incelendiği araştırmada; metinlerdeki kaynak gösterme ve kaynak sıralaması kurallarına yüksek oranda uyulduğunu tespit etmişlerdir. Can ve Ceyhan, 2015 yılında yaptıkları çalışmada, eğitim bilimleri enstitüsünde öğrenim gören lisansüstü öğrencilerinin bilimsel rapor yazma ve yayınlama konusundaki görüşlerini ortaya koymuşlardır. Bu çalışmada da, öğrencilerin en fazla dikkat ettikleri konunun başında yazım kurallarının ($\bar{x}=4.5$, $S=0.9$) geldiği ortaya çıkmıştır. Buradan yola çıkarak; öğrencilerin kaynakçanın yazımı konusunda APA6 kurallarını benimsedikleri düşünülebilir.

Araştırmanın genel sonuçları açısından değerlendirildiğinde, derslerde kuramsal bilgilerden sonra örneklerin verilmesi, öğrencilerin belirledikleri araştırma konuları hakkında her hafta ilgili bölümü yazmaları ve dönem sonunda bir araştırma raporu teslim etmeleri şeklinde yürütülen derslerin olumlu sonuçları olduğu söylenebilir. Öğrencilerin ilk kez aldıkları bu dersler sayesinde bilimsel araştırma sürecini tanımaları ve bir araştırmanın raporlaştırılması aşamasında nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair farkındalıklarının arttığı görülmüştür. Kozan, 2007'de yaptığı çalışmasında yansıtıcı düşünme becerisinin kaynak tarama ve rapor yazma dersine etkisini incelemiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin performansa dayalı olarak yürüttükleri çalışmaları, onlarda kalıcı bilgi edinme, öğrendiklerini uygulamaya dökme, alanlarındaki kaynakları yakından tanıma becerilerinin gelişmesini sağlamıştır. İki çalışmanın ortak bulgusu olarak, öğrencilerin bilimsel araştırma sürecinde performansa dayalı ödev hazırlamalarının onların kaynak tarama ve rapor yazma becerilerine olumlu etkisinin olduğu şeklinde ifade edilebilir.

Bu bulgulardan yola çıkarak, araştırma eğitimine yönelik olan kaynak tarama ve rapor yazma, bilimsel araştırma yöntemleri gibi derslerde öğrencilerin araştırma sürecine ilişkin farkındalıklarının artırılmasını sağlamanın önemli olduğu görülmüştür. Öğrencilerde, bilimsel araştırma süreç becerilerinin gelişmesini sağlamak için uygulamaya dönük derslerin yürütülmesi oldukça önemli görülmektedir. Bireysel veya grup çalışmaları şeklinde araştırma konuları bulmak ve bu konular hakkında araştırma yaparak, derslerde öğrendiklerini uygulamaya dönüştürmek oldukça faydalı olmaktadır. Bu sebeple, iki kredilik sadece teorik bir ders olan Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersinin en azından bir kredilik bir uygulama saatinin daha olması öğrencilerde bilimsel süreç becerilerinin gelişimi açısından çok daha faydalı olacaktır. Öğrencilerin teorik kısımda öğrendiklerini, dersin uygulama kısmında öğretim elemanı değerlendirebilecek ve öğrenciye daha fazla katkı sağlayacaktır. Ayrıca, araştırma eğitimine yönelik yürütülen bu derslerle ilgili yapılmış olan güncel çalışmaların sayısının az olduğu görülmüştür. Bu çalışma bilimsel araştırma süreci aşamalarını, kaynak tarama ve

rapor hazırlama basamaklarını ilk kez ilgili derslerle alan bir vakıf üniversitesi öğrencileri ile sınırlıdır. Dolayısıyla benzeri çalışmalar, daha önce kaynak tarama ve rapor hazırlama ve bilimsel araştırma yöntemleri dersini almış olan bir çalışma grubu ile yürütülerek öğrencilerin ödev raporları daha ayrıntılı ölçütlere göre incelenebilir ve iki çalışmanın bulguları karşılaştırılabilir. Derslerin yürütülmesine ilişkin olarak öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinin alınmasının, derslerde farklı yaklaşımlara dayalı öğretim yapılarak karşılaştırmasının ve değerlendirmelerin yapılmasının ilgili alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Balcı, A. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Binbaşıoğlu, C. (1982). *Eğitim psikolojisi* (5. Basım). Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 7. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, Ş. & Şendil, A. (2015). Eğitim bilimleri enstitüsü lisansüstü öğrencilerinin bilimsel rapor yazma ve yayınlama konusundaki görüşleri (Muğla ili örneği). *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 35: 43-53.
- Coon, D. (1982). *Introduction to psychology*. St. Paul, Minnesota: West Publishing.
- Coşkun, H. (2011). *Topluma hizmet uygulamaları* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çalık, T. & Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 55-66.
- Demirtaş, A. (1989). Üniversite öğrencilerinin yazılı kaynakları tarama ve rapor yazma bilgi ve becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4, 51-71. Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları (2018, Temmuz). http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/rehberlik_psikolojik.pdf/417fa2f0-1361-44ae-b06a-2b866f27156c adresinden elde edilmiştir.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erbaş, A. A., Karaduman B., G. & Yavuz, G. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının bilişötesi farkındalık düzeyleri, yaratıcılık düzeyleri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(4), 551-568.
- Ersoy, E. & İncebacak, B. B. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaya bakışları. *Qualitative Studies (NWSAQS)*, 11 (4), 67-77.
- Garret, H.E. (1963). *Psikolojiye giriş* (Çev. Feyzi Ertem, Remzi Öncül). İstanbul: MEB Basımevi.
- Güven, M. & Aslan, M. A. (2018). Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Türkiye'deki Bilimsel Dergilerde Yayınlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (55).
- Izgar, G. (2017). Araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımına ilişkin üniversite öğrencilerinin görüşleri: Örnek olay incelemesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Aralık, 740-764.
- İftar, G. K. & Tekin, E. (1997). *Tek denekli araştırma yöntemleri*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- İlhan, A., Çelik, H. C. & Aslan, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 141-156.

- İpek, A. C., Tekbıyık, A. & Ursavaş, Ö. F. (2010). Lisansüstü öğrencilerinin araştırma öz-yeterlik inançları ve bilgisayar tutumları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (1), 127-145.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. 11. Baskı. Ankara: Tek Işık Web Ofset.
- Kara, N., Demir, K., Arcagök, S. & Şahin, Ç. (2018). Sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişimleri açısından sınıf eğitimi lisans programının yeterliliği. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13 (19), 1061-1082.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi* (18. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2015). *Araştırmalarda rapor hazırlama*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Klinger, J. K., Scanlon, D. & Pressley, M. (2005). How to publish in scholarly journals. *Educational Researcher*, 34, 14-20.
- Konokman, G. Y., Tanrıseven, İ. & Karasolak, k. (2013). Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 141-158.
- Korkmaz, Ö., Şahin, A. & Yeşil, R. (2011). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaya yönelik tutumları. *İlköğretim Online*, 10 (3), 1169-1194.
- Kozan, S. (2007). *Yansıtıcı düşünme becerisinin kaynak tarama ve rapor yazma derslerindeki etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Kurt, A.A., İzmirli, Ö.Ş., Fırat, M. & İzmirli, S. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 19-28.
- Küçükoğlu, A., Taşgın, A. & Çelik, N. (2013). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırma sürecine ilişkin görüşleri üzerine bir inceleme (Eğitim bilimleri bölümü örneği). *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17, 3.
- Ozan, C. & Köse, E. (2014). Eğitim Programları ve Öğretim Alanındaki Araştırma Eğilimleri. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 116-136.
- Polat, M. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 77-90.
- Seçer, İ., Ay, İ., Ozan, C. & Yılmaz Y. B. (2014). Rehberlik ve Psikolojik Danışma Alanındaki Araştırma Eğilimleri: Bir İçerik Analizi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(41), 49-60.
- Siyez, D. M. (2016). *PDR'de kaynak tarama ve rapor yazma* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Tuncer, M. & Yılmaz, Ö. (2016). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırma özyeterliliği ve üstbilgi düşünme becerilerine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 11(3), 2243-2260.
- Taşdemir, M. & Taşdemir, A. (2011). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleme yeterlikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26, 343-353.
- Turan, S. & Yılmaz, D. (2013). Araştırmanın desenlenmesi ve örneklem seçimi. İçinde S. Turan (Çev. Ed.), *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (55-82). 3. Basımdan Çeviri. Ankara: Nobel Yayıncılık. (Orijinal eser 2009'da basılmıştır).
- Yenilmez, K. & Ata, A. (2012). Matematik öğretmeni adaylarının bilimsel araştırmalara yönelik tutumlarının incelenmesi. X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitim Kongresi'nde sunulan sözel bildiri. Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınevi.